

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és közszolg. előjárók egész évre 8 K, tanítók, közszolg. és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adjuk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olasz árszabás szerint. Nyílt-tér so a 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpénztári cseque-száma 10,489. szám.

A nemzeti szabad iskolákról.

Pár hét óta a város különböző helyein nemzeti színű papírra nyomtatott hirdetmény hívja fel a közönség figyelmét... Szokott dolog... talán nem is célzathoz nyomtatta e színre a nyomda, talán nagyobb-szerű és komolyabb reklámra ilyen szint alkalmaznak itt; mégis akár akarattal, akár akarat nélkül egy célt, egy eszményt jelképez az s a messze vidékről jöttek, ha végig olvasta a hirdetést, akaratlanul is megdobbann a szive...

Azon hirdetésen szabad lyceumok tartásáról szólnak... Ebben semmi csodálatos sincs. Székelyudvarhelyen ép úgy törekszenek minden téren, így szellemi felvilágosodás terén is a haladásra, mint az ország bármely városában... De ez a szabad lyceumra meghívó, nemzeti színre van nyomtatva, tehát hazafias polgárok kell, hogy tartsák, hogy hallgassák, mert különben nyomtatnák piros vagy akár milyen színre, csak épen nemzetre nem!

És aki elmegy egy ilyen előadásra, hazafias előadást és hallgatóságot hall és lát ott s a rendező bizottság élén a legnemzetibb pártnak orsz. gyűlési képviselőjét találja.

Tehát itt a távoli Erdélyben, a nemzetiség közé ékelt Székelyföldön lehetséges ez? Mikor ott a nagy Magyarországon s éppen a legmagyarabb városokban elkeseredéssel tapasztaljuk, hogy az ilyen felvilágosításra törekvő szabad iskolák nem hazaszeretettel hirdetnek, hanem hongyűlöletet, politikai eszközök, izgatói a darabont és a nemzetközi frakcióknak! Tehát, hogyne dobbanna meg a nemzeti színű plakát láttára a messziről jöttek a szive — és ha egy ilyen előadásra elmegy a Szózat éneklésekor miért ne csordulna ki szeméből a könny? Hiszen ott a Nagymagyarországon Marseillet éneklük ilyenkor és hazája ellen izgat a társadalmi tudós s telíti meg a becsületes hallgatósága szívét, lelkét felületes, hazafiatlan tévtanokkal!

De nemcsak megindítja az említett hazafias szózat az embert, de elismerésre is készíti, sőt egy helyes eszmének a megvalósítását látja benne.

Elismert dolog, hogy ma két eszmény ví egymással az egész emberi társadalom életében titáni harcot? Két eszmény, a szociális és nemzeti. A küzdelemben mindegyik belehozza, érvényesíti a maga esz-közéit. A szociális irányzat hatalmas fegyvere a szabad iskolák tartása. Tehát mikor a fegyvert a nemzeti eszme érdekében eszélyesen és si-

kerrel alkalmazva látjuk, az bennünket is elismerésre készíthet. Sőt önkéntelenül kívánjuk, hogy a küzdelemre alkalmas fegyver a nemzeti eszme érdekében minden téren és vonalon alkalmazásba vétessék, s így alakuljon az ország minden részén nemzeti jellegű szabad iskola, mely a társadalom-tudósokat e tevékenységükből szorítsa ki és a humanus szociális eszméket, melyek terjedésének szükségét és kíváncs voltát el nem tagadjuk, hirdesse nemzeti alapon!

Akár mennyire hangsúlyozzuk is, hogy a szabad lyceumok tartása kiválóan alkalmas eszköz az ismeretek, a felvilágosodás terjesztésére, tökéletlenségét és hiányát sem hallgatjuk el. Sőt ki kell emelnünk ezen hézagok pótlásának szükségességét is. A szabad iskolát komoly tanítási módszernek, amely a tanítvány agyában egymásra rakja az ismereteket, mint az építés alkalmával az építő egymás fölébe rakja a téglát s a köztük levő hézagokat malterrel vonván be, teszi erőssé a falat s építi így meg az épületet, vennünk nem lehet.

Szabad iskolák útján nyert tudás nem összefüggő és nem alapos. Igen sokszor az ismeretek épületének fedelét építi meg az előadó a nélkül, hogy e fedélhez épület volna. Elismert dolog ugyanis, hogy az ismeretek összefüggő láncszemet képeznek. Az emberi elme az alapfogalmak elsajátítása után képes csak a bonyolultabb ismeretet magába fogadni. Még inkább nagyobb hibája a szabad iskolák tartásának az, hogy az ismeretek nemei között sem tartja meg a helyes sorrendet, hanem ezt teljesen figyelmen kívül hagyva, az ismereteknek magasabb nemeit nyújtja ugyanakkor, a mikor alsóbb rendűekkel a hallgatóságot egyáltalán meg sem ismerteti. Annak a hallgatóságnak, mely például alkotmánytörténettel rendkívül kevés ismeretes, közjogi ismereteket nyújt alkotmánytörténeti alapon. Szóval olyan az eset, mintha 4 középiskolát végzett egyént egyenesen jogi ismeretek, ott is a bonyolultabbak megtanulásával foglalkoztatnánk. Természetes dolog, hogy ily esetben az eredmény nagyon kétes s az ily ismeretek felületesek. De ezért a hiányért a tanítási módszernek, melyet inkább nevezhetünk felvilágosítási módnak, sikerességét, értékes voltát eltagadnunk nem lehet. Sőt el kell ismernünk, hogy e hiánya adja meg a többi ismeretszerzési módtól elütő sajátosságát és teszi alkalmassá a társadalom bizonyos osztálya körében az ismeretek, a felvilágosodás

terjesztésére. Ez eredményt akkor látjuk világosan, ha e szabad iskolák célját vizsgáljuk. A cél a társadalom főleg testi munkára hivatott osztálya körében a magasabb s különösen a szakismereteknek, szakférfiak útján való ingyenes terjesztése oly időben, mikor az életfenntartás és élethivatásként végzett testi munka szünetel. Tehát tanultabbá, a társadalmi élet viszonyai-val ismertebbé tenni a munkást. Természetes dolog így, hogy a pihenési időnek ezen kevés órája és az élethivatás meg sem engedik, hogy a szabad iskola tökéletes tanítási módszer legyen, hogy a bonyolultabb ismereteket az alapismeretekre ráhelyezve, a különböző nemű ismereteket a maguk helyes egymásutánosságában nyújtsa. Ez általam említett tökéletlenségét ellensúlyozza az ezen iskolák tartásánál vezérelvként elfogadott népiességre való törekvés, mely a szakelőadónak kötelességévé teszi, hogy a szak és bonyolult ismereteket a laikus hallgatóság által érthető és érzékelhető módon, az alapfogalmakra is figyelő körültekintéssel adja elő.

De mennél inkább közelíti meg a szabad iskola céljainak figyelmen kívül hagyása nélkül a tökéletes tanítási módot, annál eredményesebb is lesz. Ilyen eszköznek kell tartanunk, midőn bizonyos időközben rendezett szabad iskolák bár tárgyaik az ismeretek különböző neméből vétessenek is, összefüggő egészként jelentkező ciklust képeznek. Tehát mikor az előadók nem szabad tetszés szerint választják meg a tárgyat, hanem az iskolák rendezői választják meg azt úgy, hogy az előbbi előadás az utóbbinak alapja és vele kapcsolatban van. Ugyanily helyes eszköznek kell tartanunk azt a módot is, midőn az ismeretek egy bizonyos neméből (péld. a nemzetgazdaságtanból) tartatik összefüggő kurzus. Elismeréssel szólhatunk azon módról is, mely Angliában divatos, a hol a szakelőadók vasárnaponként laikus tanítványaik „free knowledge giving hour”-t, azaz ingyenes tájékoztató órát nyújtanak. Itt nincs tárgy, hanem a hallgatóság köréből tett kérdésekre, a melyek rendesen a szellemi élet mindennapi eseményeit ölelik fel, nyújt tájékoztatót a szakelőadó. Különös előnye, hogy a tárgyat a hallgatóság maga választja meg, tehát azon ismerethez jut, melyet tudni kíván.

Igazságnak azonban igazság marad, hogy a szabadiskola céljánál és természeténél fogva nem alapos, hanem felületes ismeretet

nyújt. Az ily ismeretek pedig csak azon esetben szolgálnak úgy a munkásosztálynak, mint az államnak hasznára, hanem tévtanok s nem ferde ideák, hanem igaz ismeretek, melyeknek célja a felvilágosodás minden téren! Tehát nem eszközei a békés állami renddel meg nem elégedő frakcióknak — az állam és társadalmi rend megbontóinak. Már pedig a társadalom tudósok kezében e fegyver még akaratlanul is ily káros hatású lesz! El kell ismernünk, hogy a legujabb tudomány a sociologia, telve van humanus, a társadalom minden körét felölelő intencióval, ujitni vágyással. Bár még az európai egyetemeken katedrát nem nyert, de máris új elvekkel tölti meg az egyes tudományok keretét, sőt a büntetőjog körében hangsúlyozott reformjai, az egyes államok törvényeiben is elismerésre találtak. De telve van igen sok meg nem gondolt ujitásra törekvéssel is, fel akarja forgatni az egész állami rendet és alárendeltté tenni a nemzeti eszmét s nemzeti jelleget. Legnagyobb hibája pedig a társadalom alsóbb osztályai között az ellentét minél élesebbé tétele. Hatalma s igazsága lavinaszerű módon terjed. A könyvpiacra majdnem mindennap újabb és újabb ily tárgyú könyv jelenik meg s holt pld. a jognak majdnem minden ága, bár nem ily rohamosan, de fejlődik, a casinokban, könyvtárakban, mégis minden fontosabb társadalomtudományi könyvvel találkozunk, míg másnemű újabb jogi könyveket még nevükről sem ismerünk. Igaz, hogy a társadalomtudomány áll a fejlődés zenitjén, de semmiesetre sem foglalhatja el figyelmünket olyannyira, hogy a többi hasonjellel tudományok fejlődéséről tudomást se vegyünk. — És épen ez a rohamos fejlődés megköveteli, hogy a sociologia igazságai az összes tudományok fejlődését szemmel tartó kritika szűrőjén le-szűrődjenek. És csak ekkor, de csakis ekkor nyújthatók ezen igazságok mint pozitív ismeretek a laikus hallgatóságnak. De ekkor is megkövetelendő, hogy oly módon s formában, hogy osztálygyűlöletet ne okozzon, az állami rendet meg ne bolygassa, a nemzeti eszmét, melyet tökéletesebbel pótolni nem tudunk, (nem emelkedtünk még a világpolgárságig) meg ne sértse. Mert ennek figyelmen kívül hagyásával, hirdessen bár a sociologia bármily magasztos igazságot, az ily tárgyú és célú szabadiskolák nem ismereteket nyújtanak, hanem az alsóbb osztályokban az elkeseredést szítják s teszik azokat a nemzetközi izgatók

bőven tenyésztő melegágyává. Sőt még más káros eredményt is idéznek elő. Deák Ferencről a haza bölcséről, ki a szenvedély nélküli higadt gondolkodású magyar ember példányképe volt, mondják, hogy a képviselőházból midőn déltájban az Angolykirálynőbe ebédelni ment, egy utbaeső fűszerkereskedésbe mindig betért és ott két füzfá almát vásárolt. Ebéd végeztével e két almát zsebéből elővette, meghámozta és megette. Így ment ez állandóan napról-napra. Egy alkalommal vagy 30 képviselő társaságában tért haza ebédelni s már az uton is valamely a Házban történt dolog miatt, többekkel rendkívül heves vitába merült ugyanarra, hogy a két almát elfelejtette megvásárolni. Egyik fiatal képviselő Tóth Vilmos észrevette ezt s észrevétlenül besurrant a boltba s megvette a két almát. A vita folyt az ebéd alatt is. Az ebéd végével, de a vita hevességének kelő közepén Deák egyszer csak azt veszi észre, hogy elveszti az eszme fonálát s nem képes tovább praelegálni. Izzadtan, mintha beteg volna, fordul a körülülőkhöz és mondja, hogy nem tudja mi baja, valaminek a hiányát érzi s nem tud tovább egy szót sem szólni. Erre Tóth Vilmos előveszi a két almát, átnyújtja ezen szavakkal: »ez a bajod kedves bátyám, elfelejtetted a szokott két almát megvenni, de én megvettem, itt van«. Deák hálásan nézett Tóth Vilmosra, elvette a két almát, jóízűen megette, s nyugodtan folytatta tovább a vitát. És Isten tudja, hogyan, de Tóth Vilmosból, ebből a közepes tehetségű emberből, a kit Deák annyira kedvelt rövid idő múlva miniszter lett.

Mint Deák a két almájával, hasonló módon van és lesz a munkásosztály a szociologia igazságával is. Hat napi munkája végeztével nem is kíván más ismeretigazságokat, csak a szociológiát, a többiektől mereven elzárkózik, de ezt megköveteli. És azokat, akik neki ezen igazságokat nyújtják, emeli mindenki és mindennel szemben.

Tehát a társadalom tudósok kezében a szabadiskola a legkomolyabb szociális igazságokat is, mivel csak felületesen ismerhetik meg, a hallgatóság lelkében ferde ideállá változtathatja, neveli az agitátorokat s lépcsőül szolgál az izgatók hatalomra törekvésének.

Éppen ezért hangsúlyozzuk a szabadiskolának hazafias nemzeti szellemen való tartását s üdvözljük az itteni helyes irányt, hol a hazafias szellemen tartott előadások alkalmával a hallgatóság fiatalabb része honszeretettől duzzadó költeményeket szaval s az iparos és munkás hallgatóság egy szívvel és lélekkel éneklé a „Szózatot“ és az „Isten áld meg a magyart.“

Hegymegi Kiss Pál.

Munkaadók és munkások.

(Az iparosok november 22-én tartott Szabad Lyceumán felolvasta: Deréki Antal.)

Miután egy rövid értekezlet keretében szinte lehetetlen mindent részletesen megvilágítani, átértek most már a munkásbiztosító törvény néhány nagy hiányára, melyek legnagyobbiká kétségtelenül az, hogy a

törvény elhírtelenkedve alkotott, a minek eredménye az lett, hogy majdnem hétről-hétre újabb és újabb rendeletekkel kellett pótolni, a mi aztán a rendeletek olyan tömegét eredményezte, hogy ugyancsak okos ember és óriási emlékező tehetség legyen az, a ki ebben a labirintusban el tudjon igazodni; minek ismét az lett az eredménye, hogy akkora hivatalos apparátust kellene alkalmazni, minőt a pénztárak pénzügyi viszonyai meg nem bírnak. Egyedül Budapesten három óriási szövet kell fenntartani, két államit és pedig az állami munkásbiztosító hivatalt és a munkásbiztosító bíróságot és egy autonóm testületet; az országos Munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztárt. A vidéki kerületi Munkásbiztosító pénztárak pedig szinte megfulladnak a végtelen tekervényes és komplikált kezelésben. A munkaadók a tömérdek be- és kijelentésekkel vannak megnyomorítva, melyek az iparosok drága idejének jó részét elrabolják; pedig ha a tag már egyszer pontosan és rendesen be volt jelentve, akkor egészen felesleges az egész életleírását újból a rovatokba vezetni, mert ezek már egyszer a pénztárnál nyilvántartásba vettek. És a milyen zavaros, nehézkes és időtrábló az egyes munkaadókra rótt munka, éppen olyan a pénztárakra rótt adminisztráció vezetése is és például csak egy ilyen 1600—2000 tagot számláló pénztárnál, mint a mienk, nem elégséges négy jól fizetett hivatalnoknak a megfeszített munkássága sem és így szaporodik fel óriásira a kezelési költség, mely drágává teszi az intézményt, hogy képtelenség megbírni.

Éppen ilyen nehézkes és komplikált a segélyezések kiutalványozása, mely aztán a munkások elégedetlenségét vonja maga után, mert a betegnek Pontiusztól, Pilátushoz kell menni és könnyen úgy járhatnak, mint az egyszerű asszony, a ki szegény szintén ingyen kapta az orvosságot, de amíg ezt kijárta, az alatt a beteg gyermeke otthon meghalt.

Mikor tehát a gyakorlati tapasztalat a jónak képzelt törvénynek ezen hibáit feltárta és a helyzet ennél fogva mindinkább válságosra fordult, a mi becsületes, hazafias iparosaink annyira elkeseredtek, hogy saját hátsó körükben gyűléseket tartottak, hangosan követelve a bajok orvoslását. Csatlakozott hozzájuk a hazafias sajtó, míg végre most már felsőbb helyen is komolyan foglalkoznak, az egész intézménynek egészségesebb alapokra fektetésével és ez másként szinte lehetetlen, mintha az állam maga veszi a kezébe a munkásbiztosítás egész kezelését és megszünteti azokat a dusan fizetett állásokat, melyeket most érdemtelen emberek foglalnak el.

Az autonomia talán mindenhol inkább kívánatos, csak a munkásbiztosításban nem. Az egész nagy és felesleges apparátust meg kell szüntetni és az egész intézményt állami kezelésbe venni. Egyszerűsíteni kell a kezelést, a járulékok befizetését, a segélyek kiutalását, egyszerűsíteni kell a be- és kijelentéseket, megszüntetni az autonomia folytán rendkívül költséges hivatalos állásokat, ki kell vonni azoknak a kezeiből, akik nemcsak a magyarságnak, a magyar nemzetnek és a

társadalmi rend nyílt ellenségei, a kik hatalmukat csak arra használják, hogy maguknak és cimboráiknak óriási fizetéseket szavazzassanak meg és akkor igazán valóságos áldás lesz a magyar iparososztályra Kossuth Ferencnek ez a hatalmas, nagyszabású alkotása. Belátta ezt most már maga Kossuth és Sztéryni is és az eddig felmerült panaszok figyelembe vételével kötelező ígéretet tettek, hogy az egész törvényt a legrövidebb idő alatt revízió alá veszik; mely ígéretekben teljes megnyugvást találhatunk.

Itt is befejezhetném elmélkedésemet, ha lelkem benső sugalma egy őszinte, igaz szóra még nem ösztönözne, nem kényszerítene.

Bántó és fájó dolog az, tisztelt hallgatóm, hogy a mindnyájukat oly közölről érdeklő munkásbiztosító törvény nem ösztönözte arra, hogy egyetértve hibáit megvitassák és sérelmeiknek egyöntetűen, kifejezést adjanak. Elszomorító dolog, hogy a közelmúltban tartott két közgyűlésen, melynek egyikén a legfontosabbat az alapszabályok megalkotását kellett megvitatni, alig 12—15 tag jelent meg és azok nagyobb része is a munkások sorából; kétségbeejtő dolog az, hogy a rendes havi üléseken is éppen azokat kell nélkülözni, a kikre legtöbb jogunk volna minden körülmények között számítani.

Hova jutnak a közügyek, a magasabb érdekek, ha már a saját égető bajaink iránt is ilyen közönyösséget tapasztalunk?

A mi elszegényedett iparunkon a gyári iparral szemben csak egy mód van segíteni, az a mit már annyiszor hangsúlyoztam és a mit most itt kénytelen vagyok megismételni: egyesüljenek és teremtsék meg egy szívvel, lélekkel, egy erős akarattal a z i p a r t e s t ü l e t e t.

Ne huzalkodjanak, ne vonakodjanak tőle; csekély terhek ellen, nagy és jelentős eredményekkel kecsegtet; olyan erkölcsi és anyagi eredményekkel, melyeknek áldását, hasznát a közeljövőben már az egész megyei ipar élvezhetné? Nem hiszem, nem akarom hinni, hogy ne akadna közöttünk száz olyan értelmes és felvilágosodott iparos, a ki a másik százat meg ne tudná győzni a kor követelő szelleméről, az ipartestület megteremtésének szükségességéről és annak minden téren kiható hasznos és áldásos voltáról. És ha már kétszázan lesznek, akkor az eszme testet ölthet és megkezdődhetik a biztató reménnyel kecsegtető munka. Ám huzódjanak, vonuljanak félre azok, a kik összekuporgatott fillérei ket féltve, még a mai előrehaladott korban is a múlt század sötétségében botorkálnak; álljanak talpra a világos elméjük, a haladni akarók vegyék kezükbe a zászlót, a világító fáklyát és mutassák meg a kételkedőknek a haladás felé vezető utat! Ebben segítse és kísérje Önöket az ég áldása!

(Vége.)

Tanító-gyűlés.

Az udvarhelyi róm. kath. espores kerületi tanító-egylet sóvidéki fiókköre f. év november hó 26-án tartotta őszi gyűlését Szentléleken a tagok élénk részvétele mellett.

A gyűlés szentmise és „Veni sancte“ vette kezdetét, mely után a

papság és tanítóság az ujonnan épült r. kath. iskola termében vonult, hol Fuchs Gusztáv helybeli plebános tanított a hittanból: „Az angyalokról“ és László György helybeli kántor-tanító a „r“ nyomt. képet fonomimikai módszerrel ismertette. Tanítások után Tamás István elnök szentkirályi plebános nyitotta meg a gyűlést. Megnyitójában X. Pius pápa áldozó papságának jubileumáról elmélkedett és a pápa életével megnyitja a gyűlést. Elnöki megnyitó eljenzéssel fogadtatván, a tagok Gaál Sándor oroszhegyi k-tanító vezetésével elénekelték a „Papai himnust.“

A mult ülésekről szóló könyvek felolvasatván, hitelesítették.

Bálint József oroszhegyi tanító szavalt: Petőfi S.-nak „A ledőlt szobor“ c. költeményét nagy praecizitással. Gyüresovecz Károly ülkei tanító felolvasást tartott ily címmel: „A történelem tanítása az elemi népiskolában tekintettel a hazafias érzés ápolására.“

Felolvasásában a nevelést két értelem alapjára fekteti, u. m.: a valóságosságra és hazafiságra, végül a történelem kronologikus előadását ajánlja.

Tetszéssel fogadott felolvasása után Antal János szenttamási k-tanító szavalt Várad Antalnak „Judás“ c. költeményét nagy hatással.

Péterfi Béla malomfalvi k-tanító a „Madár-védelemről“ értekezik. — Sürgeti a madárvédő egyesület megalakítását minden községben, melynek az iskolás növendékek is tagjai legyenek. Mozgalom indítás esetén a hatóság igénybe vételét ajánlja.

Kerecsi Lajos korondi k-tanító felhívta a tagok és a közönség figyelmét arra, hogy Korond község határában egy ásvány, az „aragonit“ nagyban előfordul s ezt a zalatnai kőipari szakiskola nagyban szállíttatja kiciszolás végett disztárgyak készítésére. Minthogy a sóvidéki községekben sok a kőfaragással foglalkozó egyén, felhívja figyelmét ezeknek arra, hogy gyermekeiket adják be nevezett iskolába a kőfaragás tökéletesebb kitanulása végett, így idehaza kevesebb kiadással könnyebben hozzájuthatnak az anyag beszerzéséhez s ez ásványt dolgozzák fel idehaza. Ha a lelki boldogságot a vallás útján lehet elérni, az anyagot pedig a szorgalmas és tisztességes munka útján. Erre mindenkinek törekedni kell. S minthogy a székely nép rátermett az iparra és kereskedelemre, miért ne használná ki e jövedelmi forrást, mely által hazánk ipara egy porszemnyivel előbbre vitetné. Végül szemlélteti a kiciszolt aragonitot s az ebből készített disztárgyat. Választékos modorban tartott előadása után a bírálatok ejtettek meg s mindkét tanítás sikerültnek nyilváníttatott.

Ezután az indítványokra került a sor.

Bálint Zoltán etédi k-tanító tette meg a következő indítványát: Tisztelt közgyűlés! Midőn Udvarhelyvármegye agilis főispánja 1907. évben hivatalos körutjában szemlét tartott a sz.-keresztúri járás főszolgabírói hivatalában s a látottak fölött elismerését és megaláztatását nyilvánította, lelkükre kötötte a főbb tisztviselőknek, hogy hassanak oda a papsággal és tanítósággal karöltve, hogy a nép szellemi és anyagi boldogulása előbbre vitessék. Főispánunk e szavai egy eszmét idéztek föl lelkemben s ez utmutatást adott arra, mi-kép lehetne a tanítóságnak a főbb tisztviselőkkel karöltve munkálni a község felvirágzásán s a tanító hivatásának az iskolán kívül miképp felelhetne meg. — Azt már mindenki tudja, mily fontos hivatás nehezedik a tanítóságra, a ki hivatva van megsemmisíteni a romlottságot a szertartással, a ki hivatva van a gyermek belsejéből az elrejtett tehetséget előteremteni stb.

A tanító munkája az iskolán kívül is folytatást nyer.

A kötelesség e társadalmi és kulturális intézmények élére állítja a tanítót, hogy a magyar nemzeti állam kiépítésére munkálkodhassék. S hogy a cél még sincs elérve, annak mi lehet az oka? Nem más, mint az, hogy a tanítóság nagyobb része nem tagja annak a testületnek, mely bizonyos önkormányzati joggal bír, s ez a testület: a községi képviselő-testület.

Ebben a testületben sokszor előfordul a népet érintő paedagogiai, szociál- és agrárpolitikai, közegészségügyi kérdések tárgyalása, hol a tanító jelenléte megkívántatik s e kérdéseket a képviselő-testület (tisztelet a kivételnek) úgy fogja fel és oly értelemben hozza határozatát, sok esetben, mely sem a tanügyre, sem a gazdasági és kulturális fejlődésre, sem a közegészségügyre nem kedvező, de sokszor a tanító társadalmi tekintélyének emelésére sem.

Ezért tehát fölülte kívánatos, hogy a magyar tanítóság minden egyes tagja a községi képviselő-testületnek hivatalból tagja legyen, mint a bíró, orvos, jegyző, közgyám stb.

Ezt a kérdést pedig megoldani csak úgy lehet, ha megmozgatjuk azokat a fórumokat, melyek ezt a dolgot megvalósítani tudnák.

Éppen azért indítványozom a következőket:

Hívja fel a sóvidéki kath. tanítóegylet a havasali fiókkört, valamint az általános tanítóegylet vezetését, hogy a törvényhatósági bizottság útján felírjanak a Belügyminiszteriumhoz, hogy a legközelebb a községek rendezéséről benyújtandó törvényjavaslat tárgyalásakor a tanítóság e jogos kívánsága teljesíthessék. Ha ez megvalósul, tud a tanító a község tisztviselőivel karöltve a népszellemi és anyagi boldogulásán munkálkodni.

A gyűlés ez indítványt helyeslőleg elfogadta s ez uton felhívja a tanítóegyletnek figyelmét, s a gyűlés pedig feliratot intéz a „Magyar kath. tanítók országos bizottságához”, hogy illetékes helyen ez ügyben lépéseket tegyen.

Ezután a tisztújítás következett az új alapszabályok értelmében, mely szerint elnök lett: Tamás István szentkirályi plebános, alelnök: Gaál Ambros korondi, főjegyző: Gyuresovecz Károly ültei, aljegyző: Balinthe Zoltán etédi, karnagy: Gaál Sándor oroszhegyi tanító.

Végül a jövő gyűlés helye és ideje állapítván meg, elnök hatáskörrel szavakkal berekesztette a gyűlést. Délben bankett volt.

Bálinthe Zoltán.

LEGUJABB.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, december 2.

A balkáni események hova-tovább komolyabbá válnak. Habár Pallavicini őrgrof nagykövet egyelőre Konstantinápolyban is maradt, Törökország bojkottja nem szünetel s ebből hazánkat szintén jelentékeny károsodás éri.

Raguzába 8000 katonát szállítanak s a magyar államvasutak is a teherforgalom lebonyolítását felfüggesztette. A miskolci 65-ik gyalogezred 4-ik zászlóalját teljes hadifelszereléssel Boszniába viszik. Sőt a gépfegyverosztály is parancsot kapott az indulásra. Oroszországnak az annexió ellen való tiltakozása pedig küszöbön áll.

Pozsonyba érkezett magán értesülés szerint Rizanóban az őrzárton levő egy káplárt és két közembert valami montenegrói gyűlevész csapat a határon meggyilkolt. Szé-

rajevóból egy zászlóalj gyalogság indult a montenegrói határ felé. Pozsonyból új szerkezetű géppuskát szállítanak Rizanóba a 72. sz. gyalogezred 2-ik zászlóaljának megerősítésére.

Székelyudvarhelyről ma reggel 176 ember indul Boszniába a 82-ik ezred póttartalékosainak javából. Minden jel a háborúra való készülődésre mutat, mert az érdekelt államok valamennyije csapatokat szállít a határra.

KÜLONFELEK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a mükedvelői előadást részben a városi, részben pedig más szegények javára tartották;

mondják, hogy a beállott nagy havazások miatt a „Tó-utcában” észak-sarki expedíciót szerveznek;

mondják, hogy a járdák tisztántartására, különösen a mellékutakban, rendkívüli figyelmet fordítanak;

mondják, hogy a közkórháztól a vasuti indóházig vezető uton csak propellerekkel lehet közlekedni;

mondják, hogy az idén a sikos járdán még egy ember se törte el a lábát;

mondják, hogy a szegény iskolás gyermekek felruházására már olyan jelentékeny összeget gyűjtöttek, hogy nemcsak téli, de nyári ruhákkal is ellehet őket látni;

mondják, hogy a városi zeneiskola létesítését a jövő századra halasztották el;

mondják, hogy városunk minden rendű lakosa elhatározta, hogy karácsonra csakis magyar iparcikkeket és játékokat fog vásárolni.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— Szíves tudomásul. Miután lapunk felelős szerkesztője — egészsége helyreállítása miatt — néhány heti szabadságra ment, távolléte alatt a lap tartalmáért a főszerkesztő vállalja a felelősséget. Birjuk azonban felelős szerkesztőnk szíves ígéretét, hogy a mennyire egészségi állapota engedí, a távolból is felkeres bennünket közleményeivel.

— Advent. E hét első napjával kezdetét vette az adventi időszak, mely hivatva van előkészíteni a legnagyobb ünnepre: a karácsonra. Az ünnepi hangulatra való előkészülés pedig a nemesre, a jóra való hajlamot kelti a romlatlan erkölcsű emberekben és a köznapiság torzalkodásait feledtetni el velők. Vajha az Advent ünnepe megerősítene azt a tudatot, hogy csak a valláserköltettség feltámadása képes megtisztítani a bűnökben fetregő lelkeket!

— Hegymegi Kiss Pál, főispáni titkár, kinek kitűnő tollából mai számunkban vezércikket közlünk, szerencsések voltunk munkatársul megnyerni, a mit a legnagyobb örömmel hozunk olvasóink szíves tudomására. Abból, az alkalomból, hogy a nagyképzetségű és komolytörékvesű ifjunak sub auspiciis regis disz doktorrá való felavatását a feladta a király elrendelte, itt közöljük eddig megfutott pályájának szép eredményeit:

Született 1885-ben Porcsalmán

Szatmármegyében. Atyja néhai Hegymegi Kiss Áron a tiszántuli ref. egyházkerület püspöke, a magyar főrendiháznak egyházi méltóságánál fogva tagja, 1848—49-iki huszárszázados, az akkori vallásügyi miniszterium egyik előadója, Szatmár, Bereg vármegyék régi tablabírája.

Hegymegi Kiss Pál elemi és gimnáziumi tanulmányait a debreceni ref. collegiumban végezte, hol a főgimnáziumi önképzőkör elnöke volt és VII. gimn. korában az összes akadémiai és gimn. pályatételeket megnyerte. Érettségi vizsgálatot szintén ott tett, a mikor is egyik legjobb vizsgálat tevéséért jutalmat nyert.

A jogot Debreczenben, az utolsó évet a kolozsvári tud. egyetemen hallgatta. II.-od éves jogász korában az általa megalapított jogász-párt vezére volt és a főiskola ifjusága a »Magyar Irod. Társulat« és a »Jogtudományos Önképző Társaság« elnökévé választotta. Ugyancsak II.-od éves jogász korában a kolozsvári országos diák nagygyűlés szónoklatáért és ténykedéseért elnökévé választotta meg és közreműködése folytán a Kossuth-serleget a debreceni főiskola ifjuságának adták.

Rendezője volt a debreceni főiskola ifjuság zászlóavatási ünnepélyének, mely Bárdy Bánffy Dezsőné védnöksége alatt meg is tartott.

III.-ad éves jogász korában a debreceni jogász-ifjuság jogász elnökévé választotta. Majd ez évben a debreceni országos diák congresszus elnöke lett és ez alkalommal az összes vidéki jogász elnökök vezérképviselőjévé választott.

III.-ad éves jogász korában a nemzet gazdaságtanból jogi szemináriumi előadásokat tartott.

Több ízben tett külföldi tanulmányutat. Megjelent jogi munkái: »A koronaári intézmény fejlődése«, »Az önszegélyről«, »Törpe birtokosokról«, »Az intenzív művelés és a földjáradék«, »Tanulmányok a főrendiházról«, »Curiai bíráskodás és az összeférhetetlen törvény méltatása«, »Az államalkotó szerződésekéről«, »A főispánok jogai«, »A fuvarozási költségek«.

1908. május havában Hajdúvármegye főispánja tiszteletbeli szolgabíróvá kinevezte és mint ilyen tényleges szolgálatra berendeltetett.

Szeptember hónapban Andrássy Gyula gróf belügyminiszter belügyminiszteri segédfogalmazóvá és Udvarhelyvármegye főispáni titkárává nevezte ki és ez év november havában az igazságügyminiszter a székelyudvarhelyi kir. járásbíróshoz ügyészi megbízottul kirendelte.

Október 13-án kelt legfelsőbb királyi rendelet értelmében a kolozsvári tudomány egyetemen az állam tudományok disz doktorává sub auspiciis regis leendő felavatása elrendeltetett; az avatásnál a király képviselével Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi államtitkár bizott meg.

Gratulálunk a jól megérdemelt kitüntetéshez és őszintén örvendünk, hogy illustris munkatársaink sorában üdvözölhetjük.

— A székelyudvarhelyi állami elemi iskolai gondnokságot a főispán a kir. tanfelügyelő javaslatára kinevezte.

Elnökké: Soó Gáspár főgymn. igazgató, alelnökké: Vajda Ferenc ref. esperes, tagokká: dr. Sebessy János alispán, Solymossy Endre orsz. képviselő, Hargita Nándor igazgató, Deák Lajos kir. járásbíró és Fernengel Gyula kereskedő nevezetett ki.

— Jóváhagyás. A belügyminiszter jóváhagyta a városi tisztviselők fizetés emelését és az erről szóló értesítés hétfőn érkezett le a tisztviselők legnagyobb örömére.

— András napját városunkban is sok helyen megünnepezték, mert az Andráskor, Endrék és Bandik mind szíves vendégül látták az üdvözlő jó barátokat és ösmerősöket. Ez alkalomból Solymossy Endrét városunk köztisztviselőiben álló országgyűlési képviselőjét táviratban és levelekben is sokan üdvözölték és a városi tisztviselők, — kiknek fizetésemelési jóváhagyásuk épen az nap érkezett le a miniszteriumtól, szintén táviratilag fejezték ki köszönetüket és szerencse kívánataikat.

— Szabad lyceum. Az ipari munkások szabad lyceumi előadásán vasárnap mintegy százötvenhárom hallgató volt jelen. A Himnusz elénekélése után Hartmann János főreáliskolai tanár »Petőfi szülőföld- és hazaszeretetéről« tartott gyönyörködtető előadást, melyet özv. Mihályovits Béláné kedves énekszámával követett. Majd Nagy József cipészszegéd Pósa Lajos »Előre« című hatásos költeményét ügyességgel szavalta. Az érdekes előadást — mint rendesen, most is — a Szózatall fejezték be. A következő vasárnap, a hó 6-án d. u. 2 órakor Frölich Ottó főgimnáziumi tanár fog előadást tartani.

— Gyermek-estély. A Szt.-Ferenc-rendiek vezetése alatt álló róm. kath. elemi fiúiskola növendékei lelkesedéssel csatlakoztak professzorainknak a szegény gyermekek javára tett indítványához. E célból jövő héten vasárnap, (az idő közölve lesz) változatos műsoru ünnepélyt fognak tartani szegénysorsu kis társaik javára, s hazafias tisztelettel kéri a n. é. közönséget, hogy támogassa nemes vállalkozásukat. Az ünnepély meglehetősen nagyszabásúnak ígérkezik. Lesz szavaltat, melodráma sem hiányzik, párbeszéd, vígjáték, komoly és tréfás ének. A 12 műsoros ünnepélyen a szereplők száma: 60 tagból álló énekkar, ezenkívül 26 szereplő személy, egy szális iskolás fiúk. — Az ünnepély sikere nagyobbra ígérkezik a tavalyinál is. Ne sajnáljuk fil-léinket a haza reményeitől! s kik a kandalló üde melegénél — a költő szerint — kicsufolhatják a hideg szél süvöltését, emlékezzenek meg diszes házuk ablaka alatt: hány szegény és árva gyermek andalog szívét bu tölti el, s hány hajléktalan zengi busongva a keserves nótát: »Nincs eserepes tanyám, sem csüröm, sem gulyám nincsen!«

— Kinevezések. A helybeli kir. pénzügyigazgatóság Dénes Mihály díjtalan adóhivatali gyakornokot a székelykeresztúri adóhivatalhoz díjas adóhivatali gyakornoknak; Molnár Ferenc Lajos pénzügyigazgatósági díjnotot pedig a helybeli adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornoknak nevezte ki.

Az igazságügyi magyar kir. miniszter Füstös Imre székelyudvarhelyi kir. járásbírói irnokot jelen alkalmazási helyén irodatisztnak nevezte ki.

— **Szent Antal estély.** A legközelebbi Szent Antal estély nem 8-án, hanem 6-án tartatik meg a következő műsorral: 1. Énekel Szabó Antal. 2. Szaval Bagó Mariska. 3. Zongorán játszik: dr. Solymossy Lajosné urnő. 4. Szabad előadást tart: Lázár Lajos vágási plebánus. 5. Énekel ifj. Szemerjai Károlyné, harmóniumon kíséri Szabó Antal. 6. Cella négyes előadják: Hargita Károly, Májor István, Székely Vilmos és Lázár Alfréd. 7. Melodráma előadja Majerszki Gyula, zongorán kíséri Göllner Béla, cellón kíséri Hargita Nándor. 8. Ének a Szűz Máriához. Rendezők: Medgyessy Emma, Daróczy Ninuska.

— **Öngyilkosság.** Kovács Jenő szolga, ki előbb Damokos Andor volt alispánnál, majd később a villamos vállalatnál volt alkalmazásban, a kollegium-kert mellett, a hétfőn reggel érkezett vonat elé feküdt, melynek kerekai fejét a törzsétől úgy elválaszták, hogy a levált fej a sáncárokba legurult. Kétségtelen, hogy a szerencsétlen ember tettét pillanatnyi elmezavarásban, öngyilkossági szándékkal követte el.

— **Automobilekék Mezőhegyesen.** Darányi földmívelésügyi miniszter — mint a „Magyar Automobil Újság” írja — 10 000 koronát utalt ki előleges hozzájárulásul ahhoz az automobileképzőpályához, melyet az országos mezőgazdasági egyesület a jövő évben fog rendezni. A pályázati versenyek a mezőhegyesi mérési uradalom területén való megtartására az engedély megadatott, mely körülmény valamint az államnak említett hozzájárulása lehetővé teszi az elmunkálatoknak biztos alapon való eszközölését. Hir szerint eddigelé nyolc gőz- és négy benzín-motoros ekét szándékoznak a versenyre küldeni.

KÖZGAZDASÁG.

Díjazással összekötött tenyés-állat kiállítások.

A földmívelésügyi m. kir. minisztérium fenhatósága alatt álló székelvöldi miniszteri kirendeltség udvarhelyvármegyei megbízottja folyó évi november hó 21., 22. és 23-án Székelymúzsna, Városfalva és Siménfalva községekben díjazással összekötött állatkiállítást rendezett, melyen az állattenyésztő és biztosító szövetséget tagjai által kiállított következő állatokat díjazták:

1. Székelymúzsna községben 17 drb fejőstehén, 14 drb üsző, 8 drb koca sertés és 21 drb malac volt kiállítva. Az első díjat Nagy Dániel simenthali, a második díjat Kunda Sándor magyar erdélyi, a harmadik díjat Simó Mihály magyar erdélyi és a negyedik díjat Baja György tarka tehenével nyerte, dícsérő oklevelet Dénes Lajos és Bartos Dénes magyar erdélyi tehenével nyert. Az üszők közül első díjat Dénes Lajos magyar erdélyi, második díjat Nagy Dániel pinsgaui, harmadik díjat Kinda Sándor pinsgaui, negyedik díjat Jakab József simenthali, ötödik díjat Simó Mihály magyar erdélyi üszőjével nyert. A sertések közül: Kovács János jorksirei, Jakab József jorksirei, Kocs Lajos magyar kondorszörű kocáival; a malacok közül: Nagy Dániel jorksirei, Kinda Sándor magyar kondorszörű, Jakab József jorksirei malacaival.

2. Városfalván 27 drb fejőstehén, 24 drb üsző és 5 drb sertés volt

kiállítva. A tehenek közül díjazva lettek Vas Domokos homoródjánosfalvi lakos simenthali és Ravasz Miklós homoródjánosfalvi lakos magyar erdélyi tehene első díjjal 30—30 K. Második díjjal Mezei Dénes homoródjánosfalvi lakos simenthali és Bencze Dénes homoródjánosfalvi lakos magyar erdélyi tehene 20—20 korona. Harmadik díjjal Imre Pál homoródjánosfalvi lakos tarka tehené, valamint Péter Sándor városfalvi lakos magyar erdélyi tehene 15—15 K. Negyedik díjjal Jobb Imre homoródjánosfalvi lakos tarka és Szabó János homoródjánosfalvi lakos magyar erdélyi tehene. Ötödik díjjal Szabó Dénes városfalvi lakos tarka tehené 10 K. Hatodik díjjal Bencze Gábor homoródjánosfalvi, hetedik díjjal özv. Vass Ferenc városfalvi, nyolcadik díjjal özv. Cseke Péterné városfalvi lakos tarka tehenéi 5—5 korona. Dícsérő oklevelet kapott Tóth Elek homoródjánosfalvi lakos tehenéért. Burján Mózes homoródjánosfalvi lakos 2 éves tarka bikája 10 korona, Városfalva község tarka bikája pedig külön a m. kir. állattenyésztési felügyelő ur útján 10 korona jutalomban részesült a jó tartás és ápolásért. Üszők közül díjazva lettek: Vajda Antal városfalvi lakos tarka üszője 30 K, Jobb Ferenc városfalvi lakos tarka üszője 30 K, Vass Gergely városfalvi lakos tarka üszője 30 K, Márkus András homoródjánosfalvi lakos tarka üszője 25 K, László Miklós homoródjánosfalvi lakos üszője 20 K, hatodik díjjal Jobb Dénes homoródjánosfalvi lakos üszője 15 K, hetedik díjjal Imre Pál homoródjánosfalvi lakos üszője 15 K. 8., 9., 10., 11., 12-ik, azaz 5—5 K díjjal Ravasz Miklós homoródjánosfalvi, Molnár János, Bartó Ferenc városfalvi és vegre Burján Domokos, Tóth Elek homoródjánosfalvi lakosok üszői. A sertések közül díjazva lett: Bedő József kondorszörű mangalica és Birta Ferenc jorksirei kocája 10—10 koronával. Szabó Mózes, Jobb Ferenc és Vajda Antal sertései 5—5 koronával.

3. Siménfalva községben a kiállításra felhajtott állatok száma a százat megközelítette. Díjazva lett: Mirces Dénes tarka és Elekes Dénes magyar erdélyi tehene 30—30 koronával, Györke Albert tarka és Marosi Imre magyar erdélyi tehene 20—20 koronával, Joó Elek tarka és Tibódi Dániel magyar erdélyi tehene 15—15 koronával, Elekes Sámuel tarka és Szász Mózes magyar erdélyi tehene 10—10 koronával, Szabó Dénes, Marosi Dániel, Elekes Izsák, Göncz Károly, Lázár Gergely, Benedek J., Pál Samu tarka tehenéi 5—5 koronával. Tarka bikák közül díjazva lett Szász Mózes, Veress Sándor, Tibódi Dániel egy-egy drb tarka bikája 10—10 koronával. Az üszők közül díjazva lettek Pál Samu és Szeles Dénes tarka üszői 30—30 koronával, Bálint Ferenc és Márton András üszői 25—25 koronával, Elekes Dénes üszője 20 koronával, Lázár Gergely és Györke Albert üszői 15—15 koronával.

Ezen díjakon kívül mind három helyen a díjazott állatok tulajdonosai egy-egy díszesen kiállított, elismerő oklevelet is kaptak.

A kiállított állatok bírálásánál, a melyet Czirmes Bálint gazdasági szaktanár, Hlatky Miklós gazdasági egyleti titkár, Zonda József törvényhatósági m. kir. főállatorvos és 2—2 kispasztorból álló bíráló bizottság végzett a szabályos jó küllemen kívül az állat tejelő képességét, jó állapotban létét, valamint az állatok tisztaságát, gondozását tartotta szem előtt. Az üszők díjazásánál fő tekintettel volt arra, hogy ezek a kiállított állatok nevelt állatok lévén, a díj jobban megillette őket, mint az importált tehén állományt.

A tarka tehenek meglehetősen tért hódítottak. A tejtermelés szempontjából első helyen Siménfalva, második helyen Székelymúzsna község áll.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméljétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és belhaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek. A gyermekek szereti a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét a — halászt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszertárban

Kiadja: Betegh Pál villam-motoros könyv- és újságkiadó intézete.

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállíttatnak Betegh Pál könyv- és papirkereskedéséből Székelyudvarhely.

FOGORVOS PERL JÓZSEF

American Dentist

megérkezett Székelyudvarhelyre, hogy a megkezdett fogorvosi munkákat befejezze.

Ki a Yes-Oui-Si

című lapot megrendeli, játszva, minden megerőltetés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. — Elfizetési aranyegredvire 1—1 kiadásra 3 K. — Megrendeléseket elfogad a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Székelyudvarhelyt és mutatványszámot küld a Yes-Oui-Si kiadóhivatala Budapest, VI. Andrassy-ut 97-ik szám.

FESTŐMŰVÉSZET
REMEKEI.

RÉGI MESTEREK: Murillo, Rembrandt, Hobbema, Liotard, Goya, Rexi, Tizian, Turner, Rogier, Id. Hals, Id. Holbein, Reynolds, Raffael, Botticelli, Luini, Fra Angelico, Ferrari, Dürer, Caravaggio, Rubens, Velazquez és mások leghíresebb alkotásainak gyűjteménye az eredeti festményeket hiven előtáró színes másolatokban egyenként is kapható 23/33 cm. nsban:

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN SZÉKELYUDVARHELY
Kossuth-utca 31. sz. a.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Melegfürdő.

A Gergely fele sósfürdőn november hó 23-tól kezdve minden héten háromszor: szombaton, vasárnap és hétfőn meleg fürdőt lehet kapni. Egy kad fürdő ára 1 korona. A n. e. község támogatását kéri teljes tisztelettel: Mátéfy Lidia, fürdőberlő

Udvarhelyvármegye Székelyudvarhelyi járás főszolgabírája.

2799—908. sz. szám.

Haszonbérleti hirdetmény.

Kápolnásfalu község tulajdonát képező „HOMORÓD” gyógyfürdőt a hozzá tartozó területtel, meleg és hideg fürdővel, az ivóvizek szabad és díjtalan használatával, a fürdő és laképületekkel s azoknak összes felszerelésével, jégveremmel, a kocsma és vendéglővel Kápolnásfalu községénél 1908. évi december hó 14-én d. e. 10 órakor kezdődő nyilvános árverésen 1909. június 1-től 1912. évi szeptember hó 1-ig terjedő időre haszonbérbe adja.

Amennyiben az együttes kiadás nem sikerül, tulajdonos község, a vendéglőt és kocsmaházat külön-külön is bérbeadja.

Részletes feltételek alólirott főszolgabírónál és Kápolnásfalu község előjáróságánál megtudhatók.

Székelyudvarhely, 1908. november 28.

Dr Demeter Lőrinc,

főszolgabíró.